

Vertikal Oy

Varhaiskasvatuksen asiantuntijatiimi

Raportti 18.9.2024

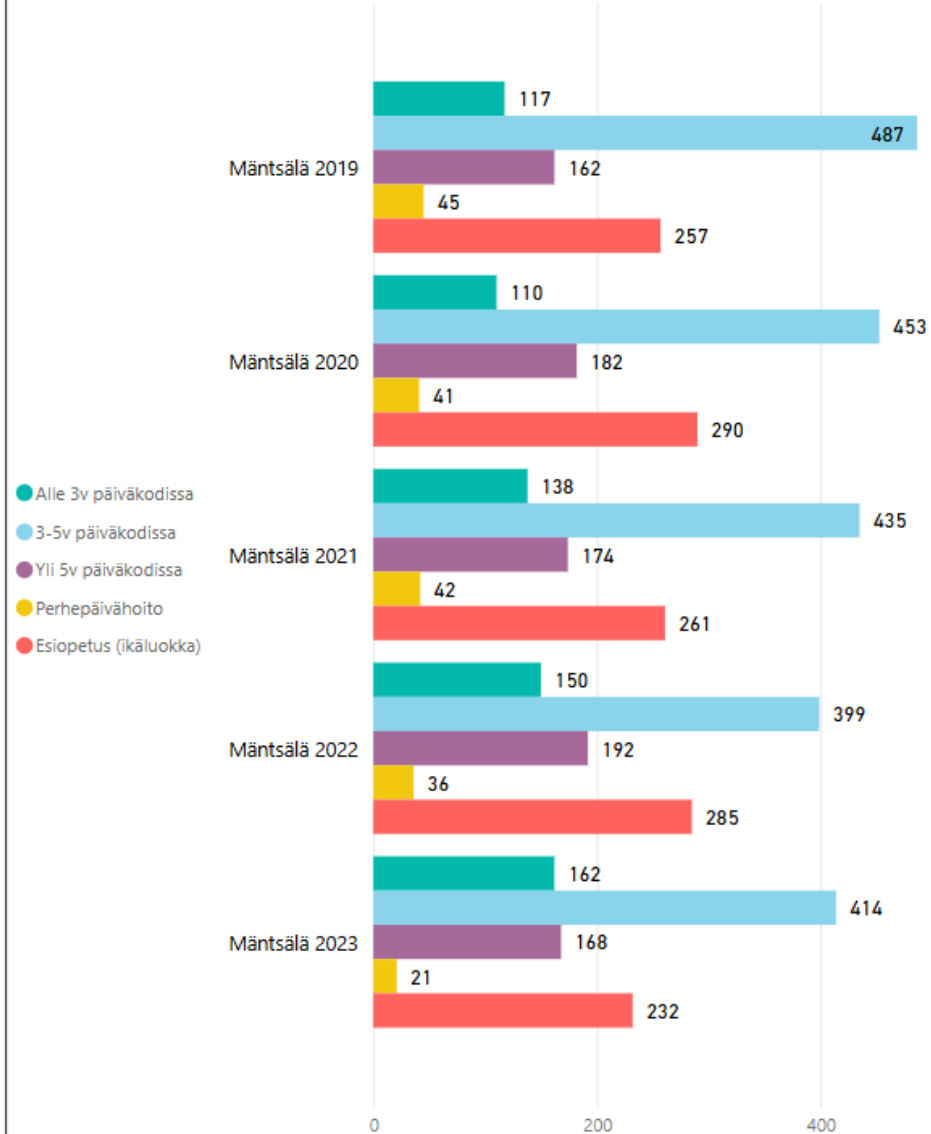

Mäntsälän
varhaiskasvatuksen toiminnan
ja talouden arviointi

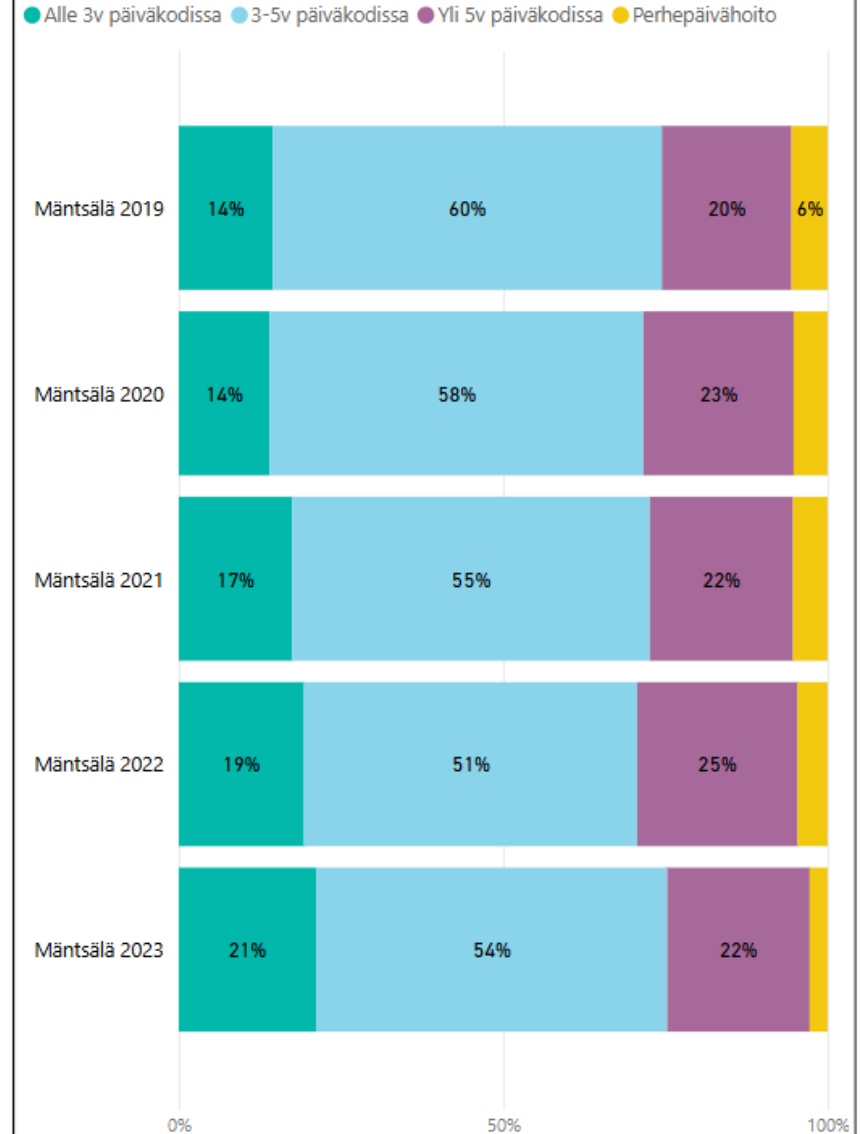
Elementit

- Varhaiskasvatuksen yksikkötasoinen kustannus- ja resurssilaskenta
- Talouden analyysi
- Palveluverkon kapasiteetin laskenta
- Päiväkotien täyttöasteet
- Tuen määrällinen toteutuminen ja erityisvarhaiskasvatuksen analysointi
- Palvelutarve skenaarioina
- Teams-tapaamiset tilaajan kanssa
- Raportin laadinta
- Laskenta tehtiin 2023 tiedoilla, joita joiltain osin on tarkasteltu yhdessä 2024 tietojen kanssa

Lapsimäärät kunnan omissa palveluissa

Lapsimäärien osuudet varhaiskasvatuksessa

Taloustiedot Mäntsälän 2023 kirjanpidon mukaan, käsitelty tilitasolla

Ei laskennassa sisältää
mm. jaksotetut
henkilöstömenot

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen talous			
Tililaji	2023	josta hallinto	
Henkilöstömenot	- 9 110 098 €	-	250 599 €
Muut menot	- 4 560 268 €	-	215 522 €
Asiakaspalv. ostot	- 158 206 €		- €
Lasten kotihoidon tuki	- 1 083 179 €		- €
Palvelusetelimenot	- €		
Yksityisen hoidon tuki	- 1 470 154 €		
Vyörytykset, org. sisäiset	- €		
Asiakasmaksutulot	693 356 €		
Muut tulot	258 586 €		7 719 €
Ei laskennassa	- 438 129 €	-	25 878 €
Yhteensä	- 15 868 093 €	-	484 280 €

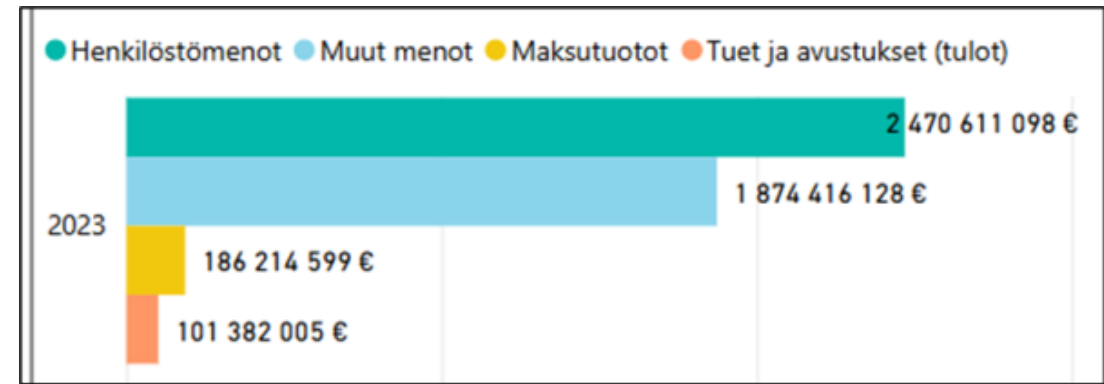

 Puhtaanapito = 164 t€
 Päiväkotiapulaiset = 532 t€
 Yht. 696 t€

	Meno	Summa	Per lapsi
	Sisäiset vuokrat, rakenn. ja h	- 2 708 018€	- 3 221€
	Sisäiset ravitsemispalvelut	- 1 190 250€	- 1 416€
	ICT-palvelut	- 163 978€	- 195€
	Sisäiset puhtaanapito- ja pesu	- 122 405€	- 146€
	Oppilaskuljetukset	- 62 187€	- 74€
	Leasing-vuokrat	- 53 916€	- 64€
	Henkilöstön koulutuspalvelut	- 24 873€	- 30€
	Sosiaali- ja terveystalvelut	- 18 487€	- 22€
PED	Muut toimintakulut	- 17 132€	- 20€
	Koulutus- ja kulttuuripalvelut	- 16 988€	- 20€
	Välilliset verot	- 14 274€	- 17€
	Työnohjauspalvelut	- 11 111€	- 13€
	Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	- 31 123€	- 37€
PED	Toimisto- ja koulutarvikkeet	- 21 115€	- 25€
PED	Muu materiaali	- 19 185€	- 23€
PED	Kalusto	- 17 827€	- 21€
	Eintarvikkeet	- 9 006€	- 11€
	Vaatteisto	- 7 080€	- 8€
PED	Kirjallisuus	- 4 910€	- 6€
	PEDAGOGISET HANKINNAT	- 80 168€	- 95€

Pedagog. hankinnat

Asiakasmaksujen kehitys

- Asiakasmaksutaulukoiden tulo rajoja on nostettu, mikä tarkoittaa, että yhä harvempi maksaa palvelusta
- Kansallisesti arvioidaan, että jopa 60 % perheistä ei maksa palvelusta
- HUOM! Mäntsälässä ulkoisen palvelun käyttäjät maksavat täyden maksun vaikka olisivat kunnallisissa maksuttomia
- Kunnat ovat osin siirtyneet maksuttomuuteen
- Ulkoista palvelua käyttävät perheet maksavat maksun suoraan tuottajalle, mikä vaikeuttaa kokonaiskuvan saamista
- Mäntsälässä maksutulot olivat 2019 yht. 1,3 M€ ja 2023 enää 0,7 M€, lapsimäärä lähes sama
- Asiakasmaksutulot kaikista palvelumenoista noin 5,5 %

Kansallisella tasolla (grafiikka yllä) menot nousseet noin 3,7 mrd → 4,4 mrd euroa, asiakasmaksut alentuneet 276 miljoonaa → 186 miljoonaa euroa

Taloudesta

- Mäntsälän henkilöstömenot yht. 9,1 M€, noin 215 henkilötyövuotta
- Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä ovat nettomenoja, jolloin perhe maksaa asiakasmaksun suoraan tuottajalle
- Asiakasmaksujen merkitys on pieni kunnallisessa, mutta ratkaisevan suuri yksityisessä palvelussa, jossa perheet maksavat huomattavasti korkeampia maksuja kuin kunnallisessa eikä maksuttomuutta tai alennettuja maksuja ole
- Varhaiskasvatuksessa on 2023 ollut 14 päiväkotiapulaista, joiden työnkuva liittyy tukipalveluun, vastaavat työntekijät muissa kunnissa yleensä sisäisten palveluiden ostoissa
- 14 HTV:n meno on laskennassa vähennetty henkilöstömenoista ja lisätty muihin menoihin
- Muiden menojen, etenkin vuokrien, osuus kokonaiskustannuksista on korkea (henkilöstömenot 62 % ja muut menot 38 %)
- Pedagogisten menojen osuus päiväkotien menoista on 0,62 % → materiaaleista ei kannata säästää
- Vuokrien perusteella voi päätellä että tilaa on melko runsaasta ja / tai sisäiset vuokrat ovat korkeat, menot 3221 euroa lasta kohti vuodessa

Laskennan toteuttamisesta

- Päiväkoteja suljettiin ja avattiin vuoden aikana: Koskenranta korvasi kolme yksikköä
- Ryhmäperhepäiväkoti suljettiin samoin kesällä, luvut mukana painotettuna koko vuodelle
- Laskennassa näiden 4 yksikön osuudet on laskettu 7 ja 5/6 kuukauden mukaan
- Suljettujen yksiköiden henkilöstö on poistettu laskennasta, HTV-tiedot ovat syksyn 2023 tilanne
- Lasten tiedot kustannuslaskennassa painotettu kuukausien mukaan

Täyttöasteet (päiväkodit ja esiopetus)

	syksy23	syksy23	kevät24	kevät24
	TÄYTTÖASTE (tuki mukana)	EITUEN KERTOIMIA	TÄYTTÖASTE (tuki mukana)	EITUEN KERTOIMIA
Anttila	89 %	87 %	93 %	91 %
Hyökännummi	94 %	91 %	101 %	98 %
Kaunismäki	95 %	88 %	101 %	94 %
Koskenranta (5 kk)	90 %	85 %	95 %	90 %
Numminen	80 %	78 %	84 %	82 %
Myllytonttu	101 %	96 %	113 %	108 %
Saari	92 %	90 %	94 %	92 %
Sälinkää	87 %	86 %	95 %	94 %

Yhteenveto

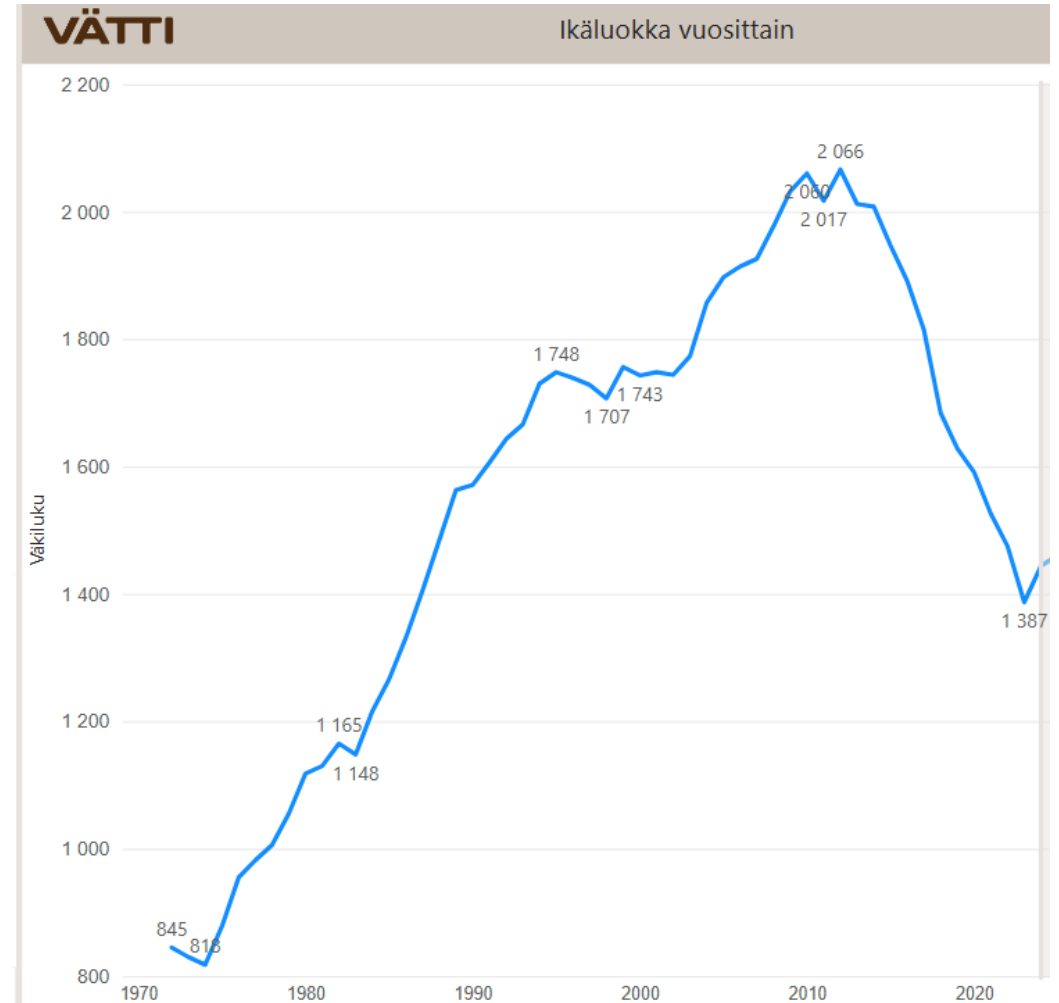
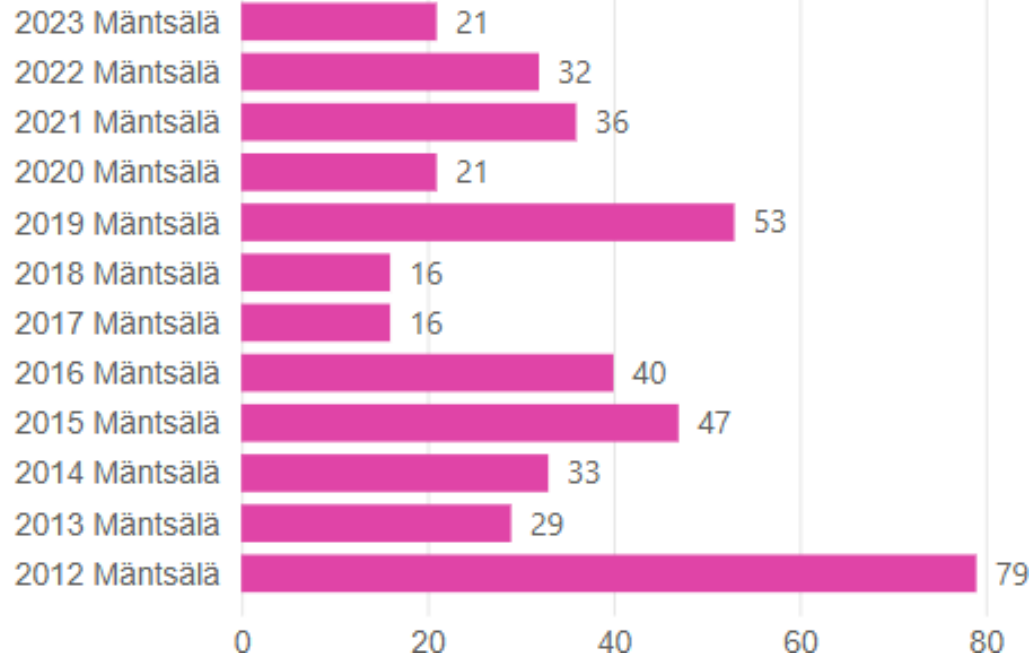
	syksy 2023			kevät 2024		
	Oma	Ulk	Yht.	Oma	Ulk	Yht.
Päiväkodeissa/ esiopetuksessa lapsia	777	183	960	837	183	1020
Osuus (%)	81 %	19 %	100 %	82 %	18 %	100 %
Laskennallisia yht.	932	231	1163	993	231	1224
Tuen piirissä lapsia vakassa	70	6	76	70	6	76
Tuen piirissä (%)	9 %	3 %	8 %	8 %	3 %	7 %
Lask.ilman tuen lapsia	891	231	1122	952	231	1183
Tuen kertoimet yht.	41	0	41	41	0	41
Perhepäivähoito	24	0	24	23	0	23
Osuus (%)	100 %	0 %	13 %	100 %	0 %	13 %
Lapsia yhteensä	801	183	984	860	183	1043
Laskennallisesti	915	231	1146	975	231	1206
Kapasiteetti	1008	231	1239	1008	231	1239
Kapasiteetista käytössä	90,8 %	100,0 %	92,5 %	96,8 %	100,0 %	97,4 %

Oman tuotannon suoritehinnat (lapsikohtainen bruttomeno) ja vertailu yksityisen tukeen

			suoritehinnat				
	hlöstömenot	muut menot	hlöstömenot	hlöstömenot, ei evaka	muut menot	suoritehinta yht	suoritehinta yht, ei evaka
pk+eo	8 859 499 €	4 633 469 €	9 503 €	9 942 €	5 947 €	15 450 €	15 889 €
evaka	- 215 745 €	- 3 994 €					
vuorohoito	- 200 000 €						
pk-apulaiset	- 532 000 €	532 000 €					
hankkeet	197 498 €	* informaatio					
yht	7 911 754 €	5 161 475 €	8 486 €	8 878 €	6 625 €	15 111 €	15 503 €
						suoritehinta/vuosi	15 503 €
						suoritehinta/kk	1 292 €
						yksityisen tuki min.	583 €
						yksityisen tuki max.	849 €
						palveluseteli ka.	950 €

14 päiväkotiapulaisen verran menoja siirretty henkilöstömenoista muihin menoihin.

Kuntien välinen nettomuutto

Vasemmalla Mantsälän nettomuutto 0-4-vuotiaissa ja oikealla 0-6-v. ikäluokka 1970-2023

Palvelutarveskenaari

O

- Vuonna 2023-24 Q3-Q2 syntyvyys 160 lasta, kiinnitetty 2024 ja jatkossa 170 lasta
- Nettomuutto per ikäluokka 2017-2023 on ollut 5 lasta
- Osallistumisasteen voidaan olettaa nousevan, arvio 0,5 % per vuosi
- Varhaiskasvatuksen kysyntä tulee melko todennäköisesti alenemaan maltillisesti
- Syntyvyyden nousu korjaisi tilanteen nopeasti nykytasoon
- Perhepäivähoidon väheneminen ja yksityisen tuotannon tilanne saattavat tarkoittaa, että omien päiväkotien kapasiteetti voi olla joillakin alueilla tiukka

Mäntsälä	2022	2023	2024	2029	2034
0-vuotiaat	155	161	170	170	170
1-vuotiaat	192	165	166	175	175
2-vuotiaat	210	199	170	180	180
3-vuotiaat	201	213	204	185	185
4-vuotiaat	206	202	218	190	190
5-vuotiaat	226	215	207	195	195
6-vuotiaat	285	232	220	191	200
Yhteensä	1475	1387	1355	1286	1295
Vaka-ikäiset	1346	1253	1213	1144	1153
Palveluissa	1047	984	959	933	969
Osallistumisaste	77,80 %	78,54 %	79,04 %	81,54 %	84,04 %

Analyysi

- Palveluiden kapasiteetti vaihtelee: syksyllä hiven väljyyttä, keväällä melko täyttä
- Kapasiteetin käyttö palveluissa on ollut keväällä 2024 korkea, peräti 96,8 % omassa palvelussa
- Henkilöstöresurssi on hyvällä tasolla: suhdelukuun laskettavia työntekijöitä päiväkodeissa 149, muuta henkilöstöä 47, joista 14 laskettu pois eli jää 33, yhteensä 182 HTV
- Ilmoitettu luku on 182 HTV ja menoista laskettu HTV noin 200 → varhaiskasvatus käyttää ulkoisia sijaista noin 10-15 HTV:n verran
- Varhaiskasvatuksen tuottavuuspotentiaali on matalahko: ulkoisten sijaisten käyttö, syksyn rekrytoinnit ja täyttöasteen saaminen 100 %:iin
- Lopullinen palveluiden tilanne riippuu palveluverkon tiheydestä, päiväkotien tilanteesta ja tilojen soveltuvuudesta
- Henkilöstön määrän osalta suunnitelmat tulee aina tehdä lukuvuodeksi siten, että rekrytointien osalta voidaan noudattaa tarpeellista varovaisuutta kevään ja kesän aikana
- Varhaiskasvatuksen palvelutarve ei todennäköisesti kasva, nykyinen palveluverkko riittää pitkälle

Tiivistelmä

- Mäntsälän päiväkodit ovat keväällä 2024 lähes täynnä
- Talouden liikkumavara on nk. muussa henkilöstössä, jota kohti ei lasketa lapsia
- Ulkoisten sijaisten käytön pelisääntöjä voi tarkentaa ja hyödyistä keskustella: kuka otetaan, miksi ja milloin
- Palveluiden kysyntä tulee lähivuosina alenemaan
- Yksityiseen palveluun liittyy riskejä koska ne ovat perheille kalliimpia kuin kunnallinen

Toimen- piteistä

- Nykyisen kapasiteetin kunnossa pitäminen taannee riittävyyden
- Yksityisen hoidon tuen palvelu tulee perheille kalliiksi → muodostaa riskin
- Kotihoidontuen kuntalisä on yleensä taloudellisesti menoja kasvattava → asia kannattaa selvittää paikallisesti
- Täyttöasteseuranta tulee laittaa kuntoon
- Päiväkodinjohtajille kannattaa laittaa vastuuta taloudesta
- Varhaiskasvatuksen mittarit kannattaa sopia yhdessä

Kiitos!

Vertikalin työryhmä

www.vertikal.fi

Talous on tunnetta.

 Vertikal